

چند چکیده

یکسانسازی توزم و ماده تاریک با جرم‌ها نوترینو

Unifying inflation and dark matter with neutrino masses

Physical Review Letters, vol. 99, 2007, 261301

Rouzbeh Allahverdi, Bhaskar Dutta, Anupam Mazumdar

مدل ساده ای پیشنهاد می‌کنیم که در آن یک اینفلاتون پیمانه‌ناوردا مسئول توزم کیهانی است و بذر تشکیل ساختار را تولید می‌کند، در حالی که بازمانده‌ی فراوانی ای گرمایی اش نقصان جرم کیهان را به صورت جرم‌تاریک سرد توضیح می‌دهد. هم‌چنین خودجفت شده‌گی ای اینفلاتون مشاهده شده‌ی نوترینو را توضیح می‌دهد. همه‌ی این‌ها با یک گسترش کمیته‌ی گروه پیمانه‌ای مدل استاندارد در مقیاس حدود TeV به دست می‌آیند. هم‌چنین می‌توان در آزمایش‌ها ای آینده‌ی فضا و زمین‌پایه، از این ویژه‌گی‌ها ای اینفلاتون پرده برداشت.

- روزبه اللهوردی، یکی از نویسنده‌ها ای این مقاله، در همین شماره از گاما (صص. ۲۷ تا ۳۲) مروری دارد بر این کار.

حدها ای اختفیزیکی روی فتون‌ها یی که به بعدها ای بالاتر می‌گریزند

Astrophysical Bounds on Photons Escaping into Extra Dimensions

Physical Review Letters, vol. 100, 2008, 031602

A. Friedland, M. Giannotti

در رده ای از مدل‌ها ای بیش از چهار بعدی با یک متربیک واتابیده^(a) و یک تک‌شامه^(b)، فتون می‌توانند تنها با گرانش روی شامه جای گیرد. یک ویژه‌گی ای جسم‌گیر این مدل‌ها امکان فرار فتون به بعدها ای بالاتر است. جست‌وجوی این اثر انگیزه ای است برا ای مسابقه ای که برا ای سنجش دقیق و اپاشی ای ارتو-پوزیترونیوم در جریان است. [در این مقاله] گوش‌زد می‌کنیم که در این چارچوب، فتون در پلاسمای فرایاند خواهد بود، و بررسی می‌کنیم که این چه پی‌آمددها یی برا ای سرد

شدن ستاره‌ها ای خوش‌های کروی و ابرنواخترها ای هسته‌^a رُمپ^c دارد. حدها بی که به این ترتیب بر پارامترها ای مدل گذاشته می‌شود چندین مرتبه ای بزرگی فراتر از حدها بی است که آزمایش‌ها ای ارتو-پوزیترونیوم ممکن است به آن برسند.

- فرهنگ لران در همین شماره از گاما (صص. ۲۳ تا ۲۶) مروری دارد بر این مقاله.

^{a)} warped metric, ^{b)} a single brane, ^{c)} core-collapse supernovae

چرخنده‌ی براوئی: یک موتور گرمایی ای کمینه در مقیاس نانو

Brownian Gyrator: A Minimal Heat Engine on the Nanoscale

Physical Review Letters, vol. 99, 2007, 230602

Roger Filliger, Peter Reimann

نشان داده می‌شود که یک ذره ای براوئی که بر اثر اتلاف و همهمه می‌حرارتی ای ناشی از دو منبع گرمایی ای مختلف، در مجاورت یک کمینه ای نوعی ای پتانسیل حرکت می‌کند، مثل یک موتور گرمایی ای کمینه عمل می‌کند، و به جسمی که در مبدأ پتانسیل هست یک گشت آور، و به محیط ای که اتلاف را فراهم آورده عکس آن گشت آور را وارد می‌کند

آزمودن نقض لرنس: قیدها بی رو ای مدل استاندارد گسترده با مسافت‌سنجدی ای لیزری ای ماه

Testing for Lorentz Violation: Constraints on Standard-Model-Extension

Parameters via Lunar Laser Ranging

Physical Review Letters, vol. 99, 2007, 241103

James B. R. Battat, John F. Chandler, Christopher W. Stubbs

بر اساس داده‌ها ای آرشیوی ای مسافت‌سنجدی ای لیزری ای ماه (LLR) ^(d) قیدها بی رو ای نقض ناوردایی ای لرنس گذاشته ایم. LLR فاصله ای زمین - ماه را با زمان‌سنجدی ای رفت و برگشت نور بین آن دو می‌سنجد و اخیراً به دقیقی معادل با چند سانتی‌متر (چند قسمت در 10^{11} از فاصله ای) رسیده است. با تحلیل کردن این داده‌ها ای LLR در چارچوب مدل استاندارد گسترده (SME)، کل رسیده است. [قارن] لرنس را توصیف شش قید مشاهداتی رو ای پارامترها ای SME که نقض احتمالی ای [قارن] لرنس را توسعه می‌کنند به دست آوردیم. در سطح 10^{-6} و 10^{-11} این پارامترها هیچ نشانه ای از نقض [قارن] لرنس ندیدیم. این کار نخستین قید LLR رو ای SME است.

^{a)} LLR = Lunar Laser-Ranging, SME = Standard-Model Extension.